

Lærernes faglige læring for inklusion

Fase 1 – Endelig, sammenfattende rapport

EUROPEAN AGENCY
for Special Needs and Inclusive Education

LÆRERNES FAGLIGE LÆRING FOR INKLUSION

Fase 1 – Endelig, sammenfattende rapport

TPL4I

Det Europæiske Agentur for Inklusion og Specialundervisning (Agenturet) er en uafhængig og selvstyrende organisation. Agenturet medfinansieres af undervisningsministerierne i dets medlemslande og af Europa-Kommissionen via et driftstilskud inden for Den Europæiske Unions (EU) uddannelsesprogram.

Medfinansieret af Den Europæiske Unions program Erasmus+

Europa-Kommissionens støtte til produktionen af denne publikation udgør ikke en godkendelse af indholdet, som kun afspejler forfatterens egne synspunkter, og Kommissionen kan ikke holdes ansvarlig for den brug, der måtte blive gjort af de deri indeholdte oplysninger.

Enkeltpersoners synspunkter anført her i dokumentet repræsenterer ikke nødvendigvis agenturets, medlemslandenes eller Europa-Kommissionens officielle synspunkter.

© European Agency for Special Needs and Inclusive Education 2020

Redaktører: Annet De Vroey, Simoni Symeonidou og Amélie Lecheval

Denne publikation er en ressource med åben adgang. Dette betyder, at du frit kan få adgang til, anvende og udbrede den med passende henvisning til Europæisk Agentur for Inklusion og Specialundervisning. Der henvises til Agenturets politik om åben adgang for yderligere information: www.european-agency.org/open-access-policy.

Du kan citere denne publikation som følger: Europæisk Agentur for Inklusion og Specialundervisning, 2020. *Lærernes faglige læring for inklusion: Fase 1 – Endelig, sammenfattende rapport*. (A. De Vroey, S. Symeonidou og A. Lecheval, red.). Odense, Danmark

Dette værk er under en **Creative Commons Kreditering-Ikkekommerciel-Ingen afledninger 4.0 International licens**. Du må ikke ændre eller oversætte denne publikation uden Agenturets godkendelse.

Denne rapport er med henblik på at øge dens tilgængelighed til rådighed på 25 sprog og i et tilgængeligt elektronisk format på agenturets websted: www.european-agency.org

Dette er en oversættelse af en original engelsk tekst. Der henvises til den originale engelske tekst i tilfælde af tvivl om nøjagtigheden af informationen i oversættelsen.

ISBN: 978-87-7110-911-5 (elektronisk udgave)

Sekretariat

Østre Stationsvej 33
DK-5000 Odense C Danmark
Tlf.: +45 64 41 00 20
secretariat@european-agency.org

Bruxelles-kontor

Rue Montoyer, 21
BE-1000 Brussels Belgium
Tlf.: +32 2 213 62 80
brussels.office@european-agency.org

Indhold

Indledning	5
Essentielle politiske elementer for TPL for inklusion	6
Tendenser og de vigtigste problemer i nationale/regionale politikker om TPL for inklusion	8
Rollen for TPL for inklusion i inkluderende undervisningssystemer	10
En profil af den inkluderende lærer, som dækker TPL-kontinuummet	11
Afsluttende bemærkninger	12
Projektresultater	13
Referencer	15

Indledning

Med mere mangfoldige grupper af elever og studerende end nogensinde før er der bred anerkendelse af lærernes afgørende rolle og deres behov for faglig læring for inklusion. Lærere, forskere og beslutningstagere på lokale, regionale, nationale, europæiske og internationale niveauer drøfter i stigende grad kontinuummet af muligheder for læreres faglige læring (teacher professional learning, TPL) for at forberede alle lærere og andet personale på at kunne inkludere alle elever og studerende.

Politisk udvikling inden for TPL for inklusion er vigtig for den inkluderende undervisning. Inkluderende undervisning sikrer, at "alle elever og studerende uanset alder tilbydes meningsfyldte uddannelsesmuligheder af høj kvalitet i deres lokalsamfund sammen med deres venner og kammerater" (Europæisk Agentur, 2015, s. 1). TPL for inklusion er en uundværlig del af udviklingen af inkluderende undervisningssystemer.

Projektet **Lærernes faglige læring for inklusion** (TPL4I – Teacher Professional Learning for Inclusion) fokuserer på alle politikker, der påvirker TPL for inkluderende undervisning. Fase 1 af TPL4I sigtede mod at identificere de essentielle politiske elementer, der kan sikre, at alle lærere på ethvert stadie i karrieren er forberedt på inkluderende undervisning. Fase 2 til fremhæve ét element og knytte det til andre projekter af Det Europæiske Agentur for Inklusion og Specialundervisning (Agenturet). Denne rapport opsummerer resultaterne af TPL4I fase 1.

Først beskriver den elementerne i en politisk ramme for TPL for inklusion. På baggrund af en **litteraturgennemgang** af internationale politikker og forskning (Europæisk Agentur, 2019a) udviklede TPL4I-teamet et **selvevalueringsværktøj for politikker** (Europæisk Agentur, 2019b). Værktøjet sigter mod at hjælpe beslutningstagere med at registrere og evaluere nationale/regionale politikker om TPL for inklusion på tre områder:

- Politisk vision og hovedprincipper
- Mål og kontinuum af støtte
- Kapacitetsopbygning, finansiering og overvågning.

For det andet beskriver denne rapport de primære problemer, der blev fundet på tværs af 26 europæiske lande inden for de identificeres politiske elementer. En syntese af alle fund (Europæisk Agentur, 2020b) peger på de vigtigste udfordringer for beslutningstagere og udbydere af TPL for inklusion.

For det tredje relaterer rapporten fundene til tidligere arbejde fra Agenturet, hvorved de indlejres i en omfattende systemisk tilgang.

Endelig foreslår den en bredere anvendelse af *Profil af den inkluderende lærer* (Europæisk Agentur, 2012). Fase 2 af TPL4I vil undersøge dette yderligere.

Essentielle politiske elementer for TPL for inklusion

Forskningsartikler og politiske dokumenter på internationalt og europæisk niveau peger på primære problemer på området for TPL-politikker, som sigter mod at støtte rimelighed og inklusion (Europæisk Agentur, 2019a). Der er et specifikt behov for at adressere **alle læreres** bekymringer omkring den inkluderende praksis.

Kontinuummet af TPL-muligheder spænder fra grundlæggende læreruddannelse til induktion, efteruddannelse og faglig læring for lærerundervisere. I TPL for inklusion er specialiseret og understøttende personale, som arbejder sammen med lærerne i den inkluderende undervisning, en del af kontinuummet. Politikker skal derfor sikre, at alt personale, herunder specialister og skoleledere, deltager i kompetenceudvikling inden for inklusion i løbet af hele deres karriere.

På samme måde skal politikker fremme en dybere forståelse af mangfoldighed, hvor der lægges vægt på TPL for **rimelighed og inklusion**. Samarbejdsøvelser er afgørende for at kunne udvikle forskellige veje for TPL for inklusion og give alt personale muligheder for refleksion og faglig læring inden for inkluderende undervisning.

Baseret på disse fund er TPL4I-selvevalueringsværktøjet for politikker en udførlig ressource til politisk refleksion og udvikling inden for TPL for inklusion. Den beskriver følgende nøgleområder og essentielle politiske elementer:

Vision og hovedprincipper:

- **en tydelig politisk vision for TPL om rimelighed og inklusion** for at sikre, at alle lærere har muligheder for faglig læring om inkluderende undervisningsprincipper igennem hele karrieren, pædagogisk ansvar for alle elever og studerende og deres bidrag til og samarbejde omkring inkluderende undervisning;
- **vejledende principper for politikker om TPL for inklusion** for at sikre, at TPL er en forudsætning for inkluderende undervisning og indeholder principperne og praksissen for inkluderende undervisning, i den grundlæggende læreruddannelse og TPL for begyndende lærere, erfarne lærere, speciallærere samt lærerundervisere.

Mål og kontinuum af støtte:

- **mål for politikker om TPL for inklusion** omfatter problemer, som bidrager til forståelsen og implementeringen af inkluderende undervisning: kvalifikationer, kompetenceområder, pædagogik for inklusion, dialog om inklusion og tilpasning af TPL efter nationale, regionale og lokale politiske mål og systemkrav for et inkluderende undervisningssystem;
- **et kontinuum af støtte for alle lærere**, som tilbyder alsidige muligheder for faglig læring om inkluderende undervisning på tværs af alle niveauer, hvor lærere arbejder,

herunder ledelseskompetencer og understøttende skoler og videregående uddannelsesinstitutioner, for at udvikle strategiske planer og samarbejde inden for TPL for inklusion.

Kapacitetsopbygning, finansiering og overvågning:

- strategier, mekanismer, retningslinjer, kompetencer og incitamenter for **kapacitetsopbygning** for alle lærere: strategier for at støtte skoler eller videregående uddannelsesinstitutioner i at opbygge stærke ledelsesteams, udvikle speciallærernes rolle som en ressource for almen skoleundervisning eller fremme pædagogik for inkluderende undervisning, eller retningslinjer om kvalitetsvurdering for at planlægge TPL for inklusion;
- **tilstrækkelige og omkostningseffektive finansieringsmekanismer:** finansielle incitamenter, fleksible ressourcetildelingsmekanismer og systematisk dataindsamling for udgifter;
- **overvågning af implementeringen af TPL for inklusion** via en omfattende ansvarlighedsramme, mekanismer til at tage hånd om ulighed i forbindelse med adgang og mekanismer til at støtte ejerskab af gennemgangs- og forbedringsprocesser (Europæisk Agentur, 2019b).

Tendenser og de vigtigste problemer i nationale/regionale politikker om TPL for inklusion

---

26 lande¹ deltog i en aktivitet, der skulle kortlægge politikker om TPL for inklusion. I samarbejde med Agenturets repræsentanter fra disse lande gennemførte TPL4I-teamet 26 nationale/regionale **gitre for politisk kortlægning** (Europæisk Agentur, 2020a) ved hjælp af selvevalueringsværktøjet for politikker (Europæisk Agentur, 2019b).

Gitrene illustrerer nationale/regionale politikker om TPL for inklusion. Analyse af de færdiggjorte gitre giver beslutningstagere og andre parter mulighed for at identificere politiske områder, som landene i øjeblikket tager sig af, i henhold til internationale politiske anbefalinger og forskningsevidens og dem, som bør overvejes ved fremtidig politisk udvikling.

---

¹ Belgien (flamsk samfund), Bulgarien, Cypern, Danmark, Estland, Frankrig, Grækenland, Island, Italien, Letland, Litauen, Malta, Norge, Portugal, Schweiz, Serbien, Slovakiet, Spanien, Storbritannien (Nordirland), Storbritannien (Skotland), Storbritannien (Wales), Sverige, Tjekkiet, Tyskland, Ungarn og Østrig.

Analyse af gitrene viste følgende tendenser (Europæisk Agentur, 2020b):

Der er internationale anbefalinger for omfattende politikker om TPL for inklusion baseret på rimelighedskonceptet. På trods af dette forstås inklusion i nationale/ internationale politikker som behovet for separate politikker for nogle grupper af elever og studerende, f.eks. dem med særlige uddannelsesmæssige behov. **Separate uddannelsespolitikker for specifikke målgrupper fører ofte til separate eller specifikke veje inden for TPL.** I hvor høj grad princippet om rimelighed underbygger TPL-vejene kan derfor diskuteres.

Det omfang, hvori inkluderende undervisning er en del af TPL-kontinuummet for politikker varierer blandt landene. **I mange lande er der desuden mellemrum mellem de forskellige faser af TPL-kontinuummet**, særligt ved induktion for begyndende lærere og faglig udvikling for lærerundervisere, herunder skoleledere. Spændet af politikker inden for grundlæggende læreruddannelse og efteruddannelse antyder, at inkluderende undervisning nogle gange er en komponent i TPL-politikker. I mange tilfælde **dækker TPL-muligheder dog elever og studerende, som er kategoriseret som værende med særlige uddannelsesmæssige behov, uden et klart overblik over kompetencer for inklusion.**

Implementeringen af TPL for inklusion afspejler en **vifte af samarbejdende strategier og fremgangsmåder for kapacitetsopbygning**. Disse fremmer imidlertid ikke altid samarbejde mellem alle lærere eller mellem lærer med forskellige roller (f.eks. lærere i almen undervisning og speciallærer). Mens finansieringsmekanismer for generel TPL dækker TPL for inklusion, mangler der data for udgifter til TPL for inklusion. Overvågning er afhængig af skolernes processer for kvalitetsvurdering. Der mangler dog samarbejde mellem forskellige parter – såsom ministerier, lokale myndigheder, universiteter og andre agenturer eller netværk – om at styrke politikkerne om TPL for inklusion.

Med tanke på disse fund er de **primære anbefalinger for beslutningstagere** at:

- **udvikle en politisk vision for TPL for inklusion hele vejen igennem karrieren**, som engagerer lærere – inklusive specialister – i TPL for inklusion og gør dem i stand til at opfylde alle elever og studerendes behov, frem for at fokusere på behovene hos en bestemt gruppe af elever og studerende;
- **gennemgå politiske mål for TPL for alle lærere** og i særdeleshed tilbyde retningslinjer og strategier, der tager hensyn til de kompetenceområder, som er nødvendige for inkluderende undervisning;
- **lægge vægt på samarbejde blandt parter**, som er involveret i TPL for inklusion.

Rollen for TPL for inklusion i inkluderende undervisningssystemer

---

Fundene blev ydermere sat i forbindelse med Agenturets økosystemmodel for inkluderende undervisningssystemer (Europæisk Agentur, 2017a; 2017b). Økosystemmodellen forklarer, hvordan forskellige strukturer, processer og resultater af inkluderende politikker og praksisser på forskellige systemniveauer interagerer med hinanden og påvirker elever og studerende.

Et specifikt politisk felt, der sigter mod at støtte inkluderende undervisning, såsom TPL for inklusion, betragtes som en "skive" af udviklingen af inkluderende undervisningssystemer. På denne måde kan de identificerede udfordringer på feltet placeres på tværs af økosystemmodellen. Dette gør det muligt at forstå, hvordan individuelle, skolemæssige og eksterne faktorer, såsom lokalsamfundet og nationale eller regionale politiske rammer, påvirker en elev eller studerendes udvikling i uddannelsessystemet.

Agenturet har brugt denne fremgangsmåde til at forklare politiske udviklingernes indvirkning på elever og studerendes resultater i flere projekter:

- **Inclusive Early Childhood Education** (Europæisk Agentur, 2017a)
- **Raising the Achievement of All Learners in Inclusive Education** (Europæisk Agentur, 2017b)
- **Støtte af inkluderende skoleledelse** (Europæisk Agentur, 2019c)
- **Forebyggelse af skolenederlag** (Europæisk Agentur, 2019d).

Anvendes denne fremgangsmåde med politikker om TPL for inklusion, opstår der følgende udfordringer på tværs af økosystemet:

På **nationalt/regionalt niveau** afspejler TPL-politikker de eksisterende uddannelsespolitikker. Disse fremmer rettighederne hos bestemte grupper af elever og studerende i stedet for at fremme lige muligheder for alle elever og studerende og principper for inkluderende undervisning. TPL-politikker skal fokusere på at opfylde alle elever og studerendes behov. Derudover er disse politikker nødt til at bygge bro mellem de forskellige TPL-faser.

På **lokalsamfundsniveau** tilbyder samarbejde mellem skolebaserede lærere og lærerundervisere på universiteter og gymnasier en bred vifte af muligheder for TPL for inklusion. Samarbejde mellem skoler og lokale myndigheder har brug for en samordning af politisk vision, strategiske planer for skoler og lærernes behov for TPL for inklusion.

På **skoleniveau** skal politikker for begyndende og erfarne lærere og for andet personale med forskellige kvalifikationer og roller støtte muligheder for samarbejdende TPL, herunder til lærerundervisere som f.eks. lærere, der fungerer som mentorer, og skoleledere.

På **individuet niveau** har lærerne brug for politikker, som tilbyder de kerneværdier og -kompetencer, der er nødvendige for at opfylde alle elever og studerendes behov, sikre tilgængeligheden af muligheder for TPL for inklusion og gøre lærerne i stand til at følge fleksible og justerbare veje inden for TPL for inklusion.

En profil af den inkluderende lærer, som dækker TPL-kontinuummet

---

Ovennævnte fund blev knyttet til kerneværdier og -kompetencer i *Profil af den inkluderende lærer* (Europæisk Agentur, 2012). *Profilen* blev udviklet til udvikling af politikker inden for den grundlæggende læreruddannelse. TPL4I-fundene lægger vægt på behovet for samarbejdende TPL for inklusion på tværs af det professionelle kontinuum af lærere og specialiseret personale. Fundene antyder derfor, at anvendelse af *Profilen*:

- kan dækket kontinuummet af muligheder for TPL for inklusion på tværs af læreres karrierer og ud over lærerprofessionen, herunder specialisters og lærerunderviseres faglige læring. Alle lærere skal være forberedt på inkluderende undervisning igennem hele kontinuummet for TPL for inklusion og igennem samarbejdende læring for alle, frem for at tilbyde forskellige muligheder for faglig læring, som medfører forskellige faglige kvalifikationer.
- skal informere politiske drøftelser om de kerneværdier, der ligger til grund for mulighederne for TPL for inklusion. Alle faser af kontinuummet for TPL for inklusion skal have kerneværdier, der tydeligt fokuserer på værdsættelse af mangfoldighed, støtte til alle elever og studerende, samarbejde med andre og deltagelse i aktiviteter inden for TPL for inklusion. Hvis *Profilens* kerneværdier og -kompetencer anvendes på alle faser i kontinuummet for TPL for inklusion, vil det hjælpe landene med at danne bro inden for politikker og kapacitetsopbygning.
- skal informere politiske drøftelser om de essentielle kompetencer for alle professionelle, der arbejder i inkluderende læringsmiljøer. Kvaliteten af de uddannelsesmuligheder, som er nødvendigt for inkluderende undervisning, afhænger af kvaliteten af lærernes viden, holdninger og færdigheder, som gradvist udvikler sig i løbet af deres karrierer. Uden et tilstrækkeligt kontinuum af muligheder for TPL for inklusion vil lærerne ikke være udstyret til at udvikle og levere uddannelseskvalitet til alle elever og studerende.
- kan foranledige finansieringsmekanismer for TPL for inklusion (dvs. finansiering på nationalt, regionalt og lokalt niveau) og overvågningsprocedurer for at opfylde kerneværdierne for faglig personlig udvikling.

Disse fund berettiger brug af *Profilen* på tværs af kontinuummet for TPL for inklusion. Fase 2 af TPL4I vil adressere dette.

For at nå ud til alle elever og studerende og garantere uddannelse af høj kvalitet skal inkluderende undervisning frem for alt inkludere alle lærere: lærerstuderende, begyndende lærere, erfarne lærere speciallærere og andet understøttende personale samt lærerundervisere. Brug af *Profilen* vil give et forslag til en vision og kompetenceområder, hvor der kan ske yderligere udvikling af politikker inden for TPL for inklusion.

Afsluttende bemærkninger

TPL4I-projektet dækker et vigtigt emne i form af udvikling af politikker, som er bredt anerkendt som en forudsætning for inkluderende undervisning. Lærere og andet personale, som er involveret i inkluderende praksisser, samt alle parter, som er involveret i udvikling af inkluderende undervisning på forskellige systemniveauer, skal have adgang til en sammenhængende og kontinuerlig vifte af muligheder for faglig læring, så de kan tilbyde skoler for alle.

Analysen af landes selvevalueringer af de primære politiske elementer af TPL for inklusion fandt, at:

- politisk støtte til TPL for inklusion ikke er jævnt fordelt langs kontinuummet af karriere-lang læring for alt personale, som er involveret i inkluderende undervisning.
- en fælles vision om rimelighed er nødvendig for at danne grundlag for al TPL for inklusion og bygge bro over kløfterne mellem forskellige mangfoldighedsanliggender.
- samarbejdende fremgangsmåder på tværs af skoleniveau og med andre agenter, f.eks. på lokalsamfundsniveau og nationalt/regionalt niveau, viser forskellige muligheder for TPL for inklusion. Der er imidlertid brug for mere tværsektorielt og karriere-langt samarbejde.

For at styrke lærernes og skolernes engagement og selv-virkningsfuldhed inden for inkluderende undervisning er det vigtigste af det hele, at **lærernes kompetenceramme for inklusion indgår som et nøgleelement i den politiske ramme for TPL for inklusion.**

Dette sidste fund kræver handling for at opfordre til og støtte udvikling af politikker på tværs af lande.

Baseret på anerkendelsen af fælles værdier og kompetenceområder for inklusion kan *Profil af den inkluderende lærer* (Europæisk Agentur, 2012) muligvis tilbyde den kompetenceramme, som er nødvendig for at nå ud til en bredere faglig målgruppe. Dette sigter imod at forberede alle lærere og deres kolleger på inkluderende undervisning og sikre deres forpligtelse til fortsat læring på området.

Fase 2 i TPL4I vil yderligere undersøge brugen af *Profilen* for at tage inkluderende undervisning og rimelighed inden for uddannelse i betragtning på tværs af alle muligheder for TPL for inklusion. Med understregning af verdensmål 4 for bæredygtig udvikling (De

Forenede Nationer, 2015) opfordres politikker for inkluderende undervisning derfor til at udvide budskabet fra "Alle betyder alle" (UNESCO, 2020) til "alle betyder alle betyder alle lærere". Dette skal minde om alle de kompetenceområder, som alle professionelle på feltet skal stile efter.

Projektresultater

Aktiviteter i TPL4I fase 1 resulterede i **TPL4I-litteraturgennemgang** (Europæisk Agentur 2019a), **TPL4I-selvevalueringsværktøjet for politikker** (Europæisk Agentur, 2019b), **TPL4I-gitre for politisk kortlægning** (Europæisk Agentur, 2020a), **TPL4I-analyse af landepolitikker i Europa** (Europæisk Agentur, 2020b), **TPL4I-metoderapport** (Europæisk Agentur, 2020c) og denne **TPL4I fase 1 – Endelig, sammenfattende rapport**.

Alle resultater kan findes på TPL4I-projektets websted:
www.european-agency.org/projects/TPL4I.

Referencer

De Forenede Nationer, 2015. *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development [Forandring af vores verden: 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling]*. Beslutningen blev vedtaget på generalforsamlingen den 25. september 2015. A/RES/70/1. sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld (Sidst tilgået i december 2020)

Europæisk Agentur for Inklusion og Specialundervisning, 2012. *Profil af den inkluderende lærer*. (A. Watkins, red.). Odense, Danmark.
www.european-agency.org/resources/publications/teacher-education-inclusion-profile-inclusive-teachers (Sidst tilgået i november 2020)

Europæisk Agentur for Inklusion og Specialundervisning, 2015. *Agenturets holdning til inkluderende undervisning*.
www.european-agency.org/resources/publications/agency-position-inclusive-education-systems-flyer (Sidst tilgået i oktober 2020)

Europæisk Agentur for Inklusion og Specialundervisning, 2017a. *Inclusive Early Childhood Education: New Insights and Tools – Contributions from a European Study [Inclusive Early Childhood Education: Ny indsigt og nye redskaber – bidrag fra et europæisk studie]*. (M. Kyriazopoulou, P. Bartolo, E. Björck-Åkesson, C. Giné og F. Bellour, red.). Odense, Danmark.
www.european-agency.org/resources/publications/inclusive-early-childhood-education-new-insights-and-tools-contributions (Sidst tilgået i august 2020)

Europæisk Agentur for Inklusion og Specialundervisning, 2017b. *Raising the Achievement of All Learners: A Resource to Support Self-Review [Bedre læring for alle elever og studerende: En ressource til støtte af selvevaluering]*. (V.J. Donnelly og A. Kefallinou, red.). Odense, Danmark.
www.european-agency.org/resources/publications/raising-achievement-all-learners-self-review (Sidst tilgået i december 2020)

Europæisk Agentur for Inklusion og Specialundervisning, 2019a. *Teacher Professional Learning for Inclusion: Literature Review [Lærernes faglige læring for inklusion: Litteraturgennemgang]*. (A. De Vroey, S. Symeonidou og A. Watkins, red.). Odense, Danmark.
www.european-agency.org/resources/publications/TPL4I-literature-review (Sidst tilgået i februar 2020)

Europæisk Agentur for Inklusion og Specialundervisning, 2019b. *Teacher Professional Learning for Inclusion: Policy Self-Review Tool [Lærernes faglige læring for inklusion: Selvevalueringsværktøj for politikker]*. (S. Symeonidou og A. De Vroey, red.). Odense, Danmark.
www.european-agency.org/resources/publications/TPL4I-policy-self-review-tool (Sidst tilgået i februar 2020)

Europæisk Agentur for Inklusion og Specialundervisning, 2019c. *Inclusive School Leadership: Exploring Policies Across Europe [Inkluderende skoleledelse: Undersøgelse af politikker på tværs af Europa]*. (E. Óskarsdóttir, V. Donnelly og M. Turner-Cmuchal, red.). Odense, Danmark.

www.european-agency.org/resources/publications/inclusive-school-leadership-synthesis (Sidst tilgået i oktober 2020)

Europæisk Agentur for Inklusion og Specialundervisning, 2019d. *Preventing School Failure: Examining the Potential of Inclusive Education Policies at System and Individual Levels [Forebyggelse af skolenederlag: Undersøgelse af potentialet ved politikker for inkluderende undervisning på systemniveau og individuelt niveau]*. (A. Kefallinou, red.). Odense, Danmark.

www.european-agency.org/resources/publications/preventing-school-failure-synthesis-report (Sidst tilgået i oktober 2020)

Europæisk Agentur for Inklusion og Specialundervisning, 2020a. *TPL4I policy mapping grids [TPL4I-gitre for politisk kortlægning]*. Odense, Danmark.

www.european-agency.org/projects/TPL4I/policy-mapping (Sidst tilgået i november 2020)

Europæisk Agentur for Inklusion og Specialundervisning, 2020b. *Teacher Professional Learning for Inclusion: An Analysis of Country Policies in Europe [Lærernes faglige læring for inklusion: En analyse af landepolitikker i Europa]*. (S. Symeonidou, A. De Vroey og A. Lecheval, red.). Odense, Danmark.

www.european-agency.org/resources/publications/TPL4I-synthesis (Sidst tilgået i december 2020)

Europæisk Agentur for Inklusion og Specialundervisning, 2020c. *Teacher Professional Learning for Inclusion: Methodology Report [Lærernes faglige læring for inklusion: Metoderapport]*. (A. De Vroey og S. Symeonidou, red.). Odense, Danmark.

www.european-agency.org/resources/publications/TPL4I-methodology (Sidst tilgået i december 2020)

UNESCO, 2020. *Global Education Monitoring Report 2020: Inclusion and education: All means all [Rapport over global uddannelsesovervågning 2020: Inklusion og uddannelse: Alle betyder alle]*. Paris: UNESCO.

unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000373718/PDF/373718eng.pdf.multi (Sidst tilgået i december 2020)

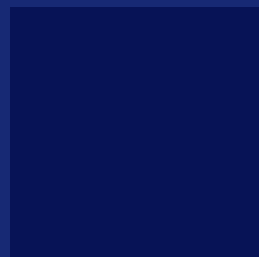

Sekretariat:

Østre Stationsvej 33
DK-5000
Odense C
Denmark
Tlf.: +45 64 41 00 20
secretariat@european-agency.org

Bruxelles-kontor:

Rue Montoyer 21
BE-1000
Brussels
Belgium
Tlf.: +32 2 213 62 80
brussels.office@european-agency.org

www.european-agency.org